

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Анна Стефанова Ганева

Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, БАН

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „Професор“
в Софийския университет „Св. Кл. Охридски“

Биологически факултет, катедра „Екология и опазване на околната среда“

4.3. Биологически науки (Екология и опазване на екосистемите - Фитоекология)

1. Общо представяне на получените материали

В конкурса за академичната длъжност „Професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 88 от 13.10.2020 г. като кандидат участва доц. д-р Росен Тодоров Цонев от катедра „Екология и опазване на околната среда“, Биологически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“. Представените от доц. Цонев материали включват всички необходими за конкурса документи, съгласно изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски“. Всички списъци, справки, описи, сканирани административни документи са представени точно и ясно, което дава възможност да се проследи съответствието им с изискванията за заемане на академичната длъжност.

Справката по образец за изпълнение на минималните национални изисквания за съответната научна област и допълнителните изисквания на СУ „Св. Кл. Охридски“ е представена предвид изискванията – както таблично, така и като библиография и описи, и показва недвусмислено, че кандидатът превишава минималните изисквания.

Публикациите, включени като равностойни на хабилитационен труд (раздел В от таблицата за изпълнение на минималните национални изисквания) са шест, в списания с квартали Q1 и Q2. Кандидатът е представил резюмета на тези публикации на български и английски език, както и резюмета на публикациите извън хабилитационния труд, реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science и главите от книги (раздели Г7 и Г8). Съгласно изискванията е представена справка за приносите в научните трудове от раздел В4 и тези от раздел Г. Справката за цитиранията съдържа пълно библиографско описание на цитираните и на цитиращите публикации. Представеният списък включва 430 цитирания, повече от половината от които в издания, реферирани в Scopus и Web of Science. Като преподавател, доц. Цонев има публикуван и един учебник. Участвал е в 27 национални и международни проекти,

свързани с проучване на видове, растителни съобщества, природни местообитания, защитени територии и зони от мрежата Натура 2000.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

2.1. Оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Преподавателската дейност на доц. Цонев започва през 2002г. като асистент. От 2010 г. досега е доцент в катедра „Екология и опазване на околната среда“ на Биологическия факултет на СУ. Извежда лекционни курсове и практически занятия, вкл. учебни практики в бакалавърските и магистърските програми на студенти редовно и задочно обучение. Титуляр е на шест основни курса в областта на екологията и опазването на околната среда. Бил е ръководител на 13 дипломанти. Има успешно завършил един докторант, а в момента ръководи един докторант самостоятелно и е съ-ръководител на други двама. Тези факти свидетелстват за ангажираност и отговорност за обучението на млади хора и предаване на експертен опит и научни познания – важни изисквания към всеки кандидат за заемане на академичната длъжност „професор“.

2.2. Оценка на научната и научно-приложната дейност на кандидата

Представеният общ списък от публикации показва основните направления на научна дейност на кандидата, а именно екология и опазване на биоразнообразието. Проучванията на доц. Цонев са свързани както с конкретни видове от флората и фауната по отношение на разпространението и местообитанията им, и природозащитния им статус, така и с изучаване на растителността като типология, структура, екологични специфики. Основният му научен профил обаче е този на фитоценолог. Значителна част от научната му работа е свързана с класификация на горска, тревна, храстова растителност, като получените нови данни са от значение не само за българската, но и европейската фитоценология. Специално трябва да се посочи значението на ревизии на типове растителност в Европа и описание на нови синтаксони. Напр., за първи път са проучени и класифицирани горите от ядивен кестен в България, проучени са горите доминирани от паласов черен бор (*Pinus nigra ssp. pallasiana*), като описанията са включени в Европейската база данни на Средиземноморските и Субсредиземноморски борови гори. За пръв път е направена цялостна, последователна фитосоциологическа класификация на европейската блатна растителност от клас Phragmito-Magnocaricetea. Описан е нов за науката съюз на ендемични Балкано-Анатолийски субсредиземноморски храстчета *Genistion lydiae*, както и три нови асоциации принадлежащи към него, които са разпространени в Южна България и Северна Гърция. Това са само някои от важните приноси на доц. Цонев за развитието на фитоценологията в България.

Трябва да се споменат и приносите в областта на флористиката и фаунистиката (установяване на нови видове за флората на България, нови данни за разпространението на видове в страната, потвърждаване на разпространението на видове от флората и фауната).

Научно-приложен характер имат проучванията на типовете природни местообитания, включени в Директивата за местообитанията и съставлящи част от целевите обекти за опазване в мрежата НАТУРА 2000 в България. Задълбочените познания и ерудиция на доц. Цонев като фитоценолог са основа за успешни разработки като Европейски Червен списък на местообитанията, авторство в Червена книга на България, том 3. Природни местообитания, Ръководството за определяне на местообитания от Европейска значимост в България. Важен принос към изясняване на разнообразието от природни местообитания в България е установяването на две нови природни местообитания от Приложение 1 на Директива 92/43/ЕИО: 8150 Средноевропейски силикатни сипеи на предпланините и 8160* Средноевропейски варовикови сипеи на хълмистите равнини и предпланините С научно-приложен характер са и експертните оценки за съвместимост на планове, програми и проекти с предмета и целите на опазване на защитените зони от мрежата НАТУРА 2000, разработките във връзка с планове за управление на защитени територии. Доц. Цонев има актив и в оценката на екосистемните услуги на степно-храстови екосистеми, на поддържащите екосистемни услуги предоставяни от агро-екосистемите в България.

Кандидатът е представил ясно и изчерпателно приносите и в научните трудове извън тези от хабилитационната справка.

2.3. Оценка на хабилитационната справка

Приносите в научните трудове (хабилитационна справка) са представени обективно и изчерпателно. Включени са 6 научни публикации в областта на фитоценологията и растителната екология, които носят нова и значима научна информация за класификацията и разпространението на типовете растителност в България и Европа. Справката за приносите започва с въведение, което много изчерпателно и едновременно с това фокусирано върху същественото разкрива етапите на проучване на растителността в България, методичните подходи и постигнатите резултати. Въз основа на анализ на множество фитоценотични описания е направена ревизия на типове растителност в България и Европа, като при взимане на таксономични решения са взети предвид и екологични, и флористични градиенти, което внася нов елемент в този тип проучвания. Обект са били дъбови, букови гори, крайбрежна многогодишна тревиста растителност, крайбрежната растителност на дюните, растителност на серпентинитните райони, ултрабазичната растителност на средните Балкани. Представените резултати и изводи за синтаксоните – нови и ревизирани, заключенията относно техните

флористични и екологичните специфики, влиянието на регионалния климат върху състава и структурата на растителните съобщества, препоръките за опазване - безспорно представляват значим научен принос.

Изпълнено е условието да се представят резюмета на рецензираните публикации на български и английски език.

3. Комплексна оценка на кандидата

Представените документи в настоящия конкурс по категоричен начин представят доц. Цонев като утвърден университетски преподавател и учен-изследовател. Представените научни трудове носят значимо ново познание, съществена част са публикувани в индексирани и реферирани от Scopus и Web of Science научни списания. Съавторството с утвърдени специалисти в областта на фитоценологията е доказателство за много успешно международно научно сътрудничество на доц. Цонев. Съществен е приносът му в научно-приложната сфера по отношение на опазване на биоразнообразието в България. В научно-изследователската си дейност доц. Цонев е постигнал оптимален баланс между фундаментални и научно-приложни проучвания. Като преподавател в катедра „Екология и опазване на околната среда“ има принос в подготовката на студенти и млади изследователи.

Доц. Цонев има ясно очертан научен профил, доказателство за което са научните му публикации. Прави впечатление последователността и прецизността в изследванията му, задълбочените анализи и поставянето на нови научни въпроси, чакащи решение.

4. Критични бележки

Към така представените документи в конкурса като форма и съдържание, нямам критични бележки.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение, като член на научното жури, определено със заповед на Ректора на СУ „Св. Кл. Охридски“ (№ РД 38-569/03.12.2020г.) изразявам становище, че кандидатът **доц. д-р Росен Тодоров Цонев**, участващ в конкурс за професор по професионално направление 4.3. Биологически науки (Екология и опазване на екосистемите - Фитоекология), обявен в ДВ бр. 88 от 13.10.2020г. отговаря на задължителните и специфични условия и наукометрични критерии за академичната длъжност „Професор“.

25.01.2021г.

Подготвил становището:

доц. д-р Анна Ганева